

VERSCHWIEGENE LIEDER - Uilenburger Concert 18 februari 2013

Het naziregime legde vele componisten het zwijgen op, veelal op grond van hun Joodse afkomst. Bariton Robbert Muuse en pianiste Micha van Weers brengen hun liederen opnieuw tot klinken. De muziek, afkomstig uit Tsjechië, Duitsland en Nederland, combineert verschillende stijlen uit de eerste helft van de twintigste eeuw: van laatromantiek en impressionisme/expressionisme tot avantgarde en jazz-invloeden. Speciaal voor dit concert schreef Joost Kleppe voor Robbert Muuse en Micha van Weers een lied op een tekst van Rainer Maria Rilke.

De liederen op het programma werden gecomponeerd tussen 1905 en 1951 en bieden een mooi overzicht van de liedkunst in Nederland en Europa in de eerste helft van de twintigste eeuw. Jan van Gilse studeerde in Keulen en Berlijn en in zijn vroege werken bloeit de laatromantiek nog volop. Viktor Ullmann, geboren in het huidige Tsjechië, volgde lessen in compositie in Wenen bij Arnold Schönberg. Terug in Praag schoolde Alexander Zemlinsky hem bij in het Tsjechische en Duitse repertoire. In zijn muziek streefde hij naar een 'twaalftoonssysteem op basis van tonaliteit'. Ook Hanns Eisler studeerde bij Schönberg, maar nog voordat hij zijn eerste formele compositielessen kreeg, had hij de 'Galgenlieder' van Christian Morgenstern in 1917 al op muziek gezet – herstellend van oorlogswonden in een veldhospitaal. Aan de Tweede Wereldoorlog ontkwam hij door naar Amerika te vluchten. De Tsjechen Ullmann en Krása waren niet zo gefortuneerd, zij werden gevangen gezet in Theresienstadt en vermoord in Auschwitz. Ook Krása werd muzikaal opgevoed door Zemlinsky, in het cosmopolitische Praag waar ook het impressionisme van Les Six en de vernieuwende muziek van Stravinsky en Mahler van invloed waren. In Nederland keek de zowel literair als muzikaal begaafde Bob Hanf voor inspiratie naar de Duits-Oostenrijkse traditie, terwijl Henriëtte Bosmans en Lex van Delden zich meer op de Franse muziek richtten. Bosmans vormde een duo met de Franse zangeres Noëmie Perugia en schreef een aantal liederen op Franse gedichten voor haar. Van Delden koos voor zijn 'Trois Mélodies' uit 1939-40 teksten van Baudelaire en Verlaine. Vele componisten uit die tijd werden geïnspireerd door Rainer Maria Rilke (1875-1926), waaronder ook Bob Hanf en Hans Krása. Dat deze dichter tot op de dag van vandaag componisten beroert, bewijst Joost Kleppe. Hij koos een gedicht van Rilke voor het lied 'Das Haus' dat op 18 februari in het Bethaniënklooster in première gaat.

Programma

Viktor Ullmann (1898-1944)	Zwei Lieder, Opus 37
Lex van Delden (1919-1988)	Trois Mélodies Opus 5
Hans Krása (1899-1944)	Fünf Lieder, Opus 4
Bob Hanf (1894-1944)	Der Abend wird schwer; Der Giebel
Jan van Gilse (1881-1944)	Zwei Abendlieder ; Lied der heiligen Jungfrau
Viktor Ullmann (1898-1944)	Liederbuch des Hafis, 1. Suite Opus 30
Henriëtte Bosmans (1895-1952)	Chanson; L'anneau; Le Naufrage
Hanns Eisler (1898-1962)	Galgenlieder
Joost Kleppe (1963)	Das Haus (première)

Robbert Muuse – bariton; Micha van Weers - piano

datum	maandag 18 februari 2013
aanvangstijd	20.15 uur
locatie	Bethaniënklooster, Barndesteeg 6B, Amsterdam
prijs	€ 17,50 / € 14,- (CJP/Stadspas/65+)

Reserveren Bethaniënklooster: www.bethanienklooster.nl - 020-6250078, of bel de Leo Smit Stichting, 020 422 7001 / secretariaat@leosmit.nl / www.leosmit.org

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie of beeldmateriaal kunt u kijken op http://www.leosmit.org/leosmitstichting.php?DOC_INST=4 of contact opnemen met Carine Alders, 033-4613186 / 06-14665918, secretariaat@leosmit.nl.